

13 augustus 2017

Gemeente van Christus,

Een paar jaren geleden werd de Nederlandse schrijver Maarten 't Hart door Matthijs van Nieuwkerken geïnterviewd in het tv programma *De Wereld Draait Door*.

Matthijs vroeg Maarten wanneer hij van zijn geloof afgevallen was binnen het zwaar kerkelijk gereformeerd milieu van Maassluis waarin hij groot geworden was.

Maarten, naast schrijver ook bioloog, reageerde onmiddellijk en zei 'dat was bij dat verschrikkelijke leugenverhaal van Noach met die ark'. Hoezo, vroeg Matthijs, en Maarten antwoordde fel door te zeggen dat dát nooit had gekund, met die ark, en dan die verkeerde afmetingen van dat ding, en dan maar een paar species van zoog- en andere dierenpaartjes erin. Matthijs keek verbaasd op en zei: maar Maarten als schrijver weet je toch heel goed dat zo'n soort oerverhaal niet letterlijk genomen moet worden, maar dat daar een diepere laag achter schuil gaat? Maarten werd nog feller en kraaide 'neen, neen, neen!'. Dit verhaal en daarmee de hele Bijbel is één grote leugen! De feiten kloppen gewoon niet!...

Ja, gemeente, zo diep kan het gaan, dat als je vasthoudt aan je eigen gelijk en interpretatie je helemaal niet meer ontvankelijk bent voor wat achter een verhaal schuil kan gaan. De hele Bijbel en zeker het verhaal van Noach bevat inderdaad geen feitelijke gebeurtenissen van ooit een 'toen', maar het bevat wel verhalen en wijsheden die over ons, jullie en mij, die over het leven van toen, nu en morgen gaan. En vooral het verhaal van Noach - wiens naam 'rust, vrede, troost' betekent - is nou echt zo'n Oer-verhaal, met een Oer-betekenis en met Oer-diepten erin. Dat is het eerste.

Dit oer-verhaal van Noach geeft aan dat het niet goed was gegaan met God's Schepping; de mensen waren zonder God een eigen richting opgegaan, en God had er

¹ Lezingen: uit het (Al)Oude Testament: Psalm 8:1-5 en Genesis 8:10-12 en 9:8-17; uit het Nieuwe Testament: Johannes 1:32-34

zelfs spijt van gekregen dat Hij het hele project aarde had doen starten. Alle vertrouwen was weggefallen. De mensen waren tot oncontroleerbare wilden geworden met wilde zelfverzonnen goden, er was geen verband meer te trekken met God en weinig wandelden nog met God de toekomst in, de toekomst die God wel voor ogen bleef houden, die toekomst van trouw en vertrouwen, van gerechtigheid en liefde. Maar voor de wilde mens was het geworden: ‘the own human being first, me first!’. Spijt had onze God; en alleen Noach wandelde nog met God, staat er. Daarom, om hem, die ene Noach, besloot God om toch weer vernieuwend aan het werk te gaan, zich te corrigeren, en dit werk niet meer alleen te doen, nee, maar samen met die mens Noach, klaarblijkelijk een man met lange en grote levenservaringen...’als van een 600-jarige’, want zo groot moest je hem uitmeten, wil het verhaal daarmee zeggen. Ach ja, de hele wereld op dat moment rond Noach was weliswaar buiten de boot van God’s bedoelingen gevallen; en dan was het maar het beste om een totaal nieuw initiatief te nemen om de wereld bij elkaar te houden, niet buiten de boot, maar in een boot...en zo kreeg Noach de opdracht om een boot, een ark te bouwen, op het droge nota bene. De mensen verklaarden Noach voor gek maar een watervloed van regen kwam en keerde het tij al snel; en nadat Noach een selectie van de wereld, de beesten, sommige mensen inclusief, in de ark had gebracht, steeg het water mordicus tot aan hun lippen. Mooi is dat God zelf de sluitdeur van de ark behoedzaam had dichtgedaan, een gebaar dat geborgenheid toonde, zoals een ouder van een klein kind dat kan doen als het voor het slapen gaan naar bed is gebracht. Ja, gemeente, het verhaal wil ons hiermee zeggen dat zelfs als je in je eigen leven ervaart dat je buiten de boot valt dat het dan zo kan zijn dat God je beschermend in alle vertrouwen weer op nieuwe of andere koers zet, als in een boot over het wassende water. En vertrouwen was hard nodig ook bij Noach: 40 dagen – symbool voor voorbereiding en verwachting: une ‘quarantaine’- 40 dagen niets dan water; toen een raaf uitgelaten, ter verkenning, nog steeds niets, dat roofdier keerde terug, maar nog steeds geen vaste grond onder de voeten; toen een duif en die kwam na een week van zeven scheppingsdagen terug met nieuw leven, een olijftakje in zijn snavel houdend à la Picasso! En weer na zeven dagen van groeiend vertrouwen in God kwam ook de duif

niet terug en was nieuw vertrouwen ontstaan naar een nieuwe tijd toe. Dat is het tweede in ons verhaal. Het vertrouwen terug!

En nu komt het derde, gemeente. Het was droog geworden, de boel, de beesten, de mensen zij konden er uit, de nieuwe wereld in. En let u daarbij goed op, want niet God deed de sluitdeur, of het luik, weer open, maar nu deed Noach dit in opdracht van God. De spijt van God had samenwerking doen ontstaan tussen God en mens, Noach. Er was een nieuw verband ontstaan dat God via Noach dan ook wilde bezegelen met een nieuw verbond; God wilde weer opnieuw, en nieuw, met alle mensen in het leven gaan en staan, ook vandaag! En zo kwam dat verbond er, met een versiering erbij, en dat werd het natuurverschijnsel van de regenboog, een teken van dit verbond. Kijk gemeente, verbond, *Berit* in het Hebreeuws, betekent meer: het is een verbond van vertrouwen, een overeenkomst, een schikking van feestelijke aard, een soort doop...! Het schept een oer-vertrouwen in elkaar en het vraagt om een oer-ontwikkeling aan elkaar. God's verbond houdt een wederzijdse verplichting in om het verbond gestand te doen, en het kent twee bewegingen: van God naar ons, waar God zich telkens opnieuw aan ons ontvouwt; en het verwacht de beweging van ons naar God toe, ook telkens nieuw en opnieuw. Dit oerverhaal geeft aan dat God aan ons groeit en verandert - een God die spijt had, hoorden we eerder - zoals ook wij aan God mogen groeien en veranderen, door alle jaren heen en naar alle tijden toe.

En dan komt het laatste: Dit verbond van vertrouwen gedenkt de mens met alle levende wezens op aarde daarbij. 'Wat gedenkt u de mens dat u naar hem omziet?' zegt Psalm 8. Het gedenkt ons leven zoals het is, en creëert ware Liefde in vol vertrouwen. Althans, dat probeert het en wij pogen dit vandaag ook gestalte te geven: we gedenken het einde van de Tweede Wereldoorlog in Azië met de moeilijke en intensieve tijd die er onmiddellijk op volgde; we gedenken het verbond door het feest van de doop in ons midden te vieren en we gedenken het verbond tijdens het Heilig Avondmaal ter nagedachtenis aan Jezus' Leven, Lijden, en Opstanding; Hij die als teken van het verbond in de werking van Zijn Heilige Geest ons blijft dopen ten goede. Zo is God's verbond van vertrouwen met ons vandaag drieledig met ons verweven. En daarbij blijft het bijzonder zoals doopouders Alexandra en Michel mij

schreven over de doop dat we hopen te mogen ervaren ‘...to feel part of a community, surrounded by unconditional love and care’; zo werkt het verbond van God; dat na en in alle levenservaringen van jullie zelf er bemerkt mag worden dat de ark van ons leven geopend blijft, - ‘de weg staat open’ noemt doopouder Paddy dat - ...en dit telkens opnieuw of we er nu aan toe zijn of niet, of we er nu bij twijfelen of niet, of we nu gebrekkig zijn of niet, in verdriet, zorg of niet, in vreugde of niet; het is namelijk de Heer jullie God die dit aan ons doet, die ons geborgenheid aanbiedt in en na ons leven, waar we ook maar gaan of staan, als klein kind of groot kind die wij zijn. Dat wij in de kracht van vertrouwen daarmee verder leven, zo waarlijk helpe ons God Al-barmhartig! En zo schreef doopouder Bryony mooi: ‘dit is het wonder van het leven’. Amen.